

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 29Co/8/2026
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124208528
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Matúš Staríček
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2026:2124208528.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: Mgr. Matúš Staríček a sudcov: Mgr. Ivana Šlesarová a JUDr. Boris Šiška, PhD. (sudca spravodajca), v právnej veci navrhovateľky: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XX, D., zastúpená: Advokátska kancelária GRUJBÁR s.r.o., so sídlom Adama Štrekára 8255/50, Trnava, IČO: 47 238 488, za účasti: 1. C. E., neznámy vlastník, zastúpený: Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdkova 36, Bratislava, IČO: 17 335 345, 2. E. E., nar. X.X.XXXX, trvale bytom F. XXX, 3. G. H., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom I. XXX, J., Česká republika, 4. K. D., neznámy vlastník, zastúpený: Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdkova 36, Bratislava, IČO: 17 335 345, 5. Poľnohospodárske družstvo Malženice, so sídlom obec Malženice, IČO: 699390, 6. I. D., L. M., neznámy vlastník, zastúpená: Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdkova 36, Bratislava, IČO: 17 335 345, 7. K. E. D., nar. X.X.XXXX, trvale bytom E. XXX, 8. N. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom O. P. N. XXX/XX, F. – Q., 9. P. B., neznámy vlastník, zastúpený: Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdkova 36, Bratislava, IČO: 17 335 345, 10. Q. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. R. XXX/XX, H., 11. E. A. B., nar. X.X.XXXX, trvale bytom R. J. XXXX/XX, O., 12. S. I., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom R. N. XXXX/XX, O., 13. K. T. E., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom E. L. H. XXX/XX, M., 14. neb. P. E., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, naposledy trvale bytom E. XXX, 15. Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdkova 36, Bratislava, IČO: 17 335 345, 16. LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP 8, Banská Bystrica, IČO: 36 038 351, o potvrdenie vydržania, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 101Vyd/1/2024-120 zo dňa 6. novembra 2025, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I. v časti týkajúcej sa zastavenia konania vo vzťahu k účastníčke v 14. rade - P. E. p o t v r d z u j e.

II. Uznesenie súdu prvej inštancie v zostávajúcej časti výroku I. a v závislých výrokoch II. a III. r u š í a vec mu v zrušenom rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Uznesením označeným v záhlaví súd prvej inštancie výrokom I. zastavil konanie o návrhu navrhovateľky, ktorým sa domáhala, aby súd potvrdil, že vydržala vlastnícke právo k pozemkom – novovytvoreným parc. reg. „C“ KN č. 338/1 – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 474 m² a parc. reg. „C“ KN č. 338/2 – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 111 m² vytvorených na základe geometrického plánu na určenie vlastníckych práv k pozemkom p. č. 33/1 a 338/2, ktorý bol vyhotovený dňa 15.06.2023 pod číslom 16/2023, subjektom GEODET – K. S., U. XX/XXX, U., IČO: 43510116, autorizačne overený dňa 16.06.2023 K. L. E. a schváleným Okresným úradom Trnava, katastrálnym odborom dňa 06.07.2023 pod číslom G1-808/2023 na základe overenia K. A. U. ku dňu 01.01.2002. Výrokom II. vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Výrokom III. rozhodol, že navrhovateľke po právoplatnosti tohto uznesenia vráti súdny poplatok vo výške 80 eur prostredníctvom Slovenskej pošty, a. s., prevádzkovateľa systému, so sídlom Banská Bystrica, Partizánska cesta 9, IČO: 36 631 124.

2. Svoje rozhodnutie vecne odôvodnil právne § 2 ods. 1, § 7 ods. 1, § 359c ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 61, § 62 a § 161 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 7 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) a § 11 ods. 3 a 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Dôvodil tým, že preskúmaním procesných podmienok konania zistil, že navrhovateľkou označená odporkyňa v 14. rade P. E. zomrela dňa XX.XX.XXXX, teda ešte pred začatím konania. O tejto skutočnosti, ako aj o prebiehajúcej dedičskej veci (vedenej pod sp. zn. 11D/148/2019), mala navrhovateľka vedomosť, čo vyplynulo z jej podania zo dňa 02.07.2025. Zdôraznil, že fyzická osoba, ktorá nežije, nemá spôsobilosť mať práva a povinnosti v zmysle § 7 Občianskeho zákonníka, a preto nemôže mať procesnú subjektivitu v zmysle § 61 Civilného sporového poriadku. Z tohto dôvodu nie je možné, aby takáto osoba bola účastníkom v súdnom konaní. V prípade, že osoba zapísaná na liste vlastníctva už nežije, navrhovateľ musí v návrhu označiť ako účastníkov konania dedičov tejto zomrelej osoby. Keďže nedostatok procesnej subjektivity strany predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, v súlade s § 62 CSP konanie zastavil. Doplnil, že majetok po zomrelej odporkyni je potrebné najprv prejednať ako dedičstvo. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Zároveň súd prvej inštancie rozhodol o vrátení zaplateného súdneho poplatku navrhovateľke. Keďže k zastaveniu konania došlo pred prvým pojednávaním vo veci samej, súd jej vrátil poplatok vo výške 80 eur, teda sumu krátenú o 10 eur v zmysle príslušných ustanovení zákona o súdnych poplatkoch.

3. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala navrhovateľka odvolanie napádajúc výroky I. a II. z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, e/, f/ a h/ CSP. V odvolacom návrhu žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom si uplatnila nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Napadnuté uznesenie považovala za nesprávne po procesnej aj právnej stránke. Súdu prvej inštancie vytkla, že v napadnutom rozhodnutí nesprávne označil účastníka konania v 12. rade ako P. O., hoci ona sama vo svojom návrhu na začatie konania na tomto mieste označila úplne inú osobu, a to S. I.. Zásadné pochybenie súdu však videla v tom, že nesprávne zastavil celé konanie, hoci zistený nedostatok procesnej podmienky sa týkal výlučne účastníčky v 14. rade (P. E.), ktorá zomrela pred podaním návrhu na začatie konania. Poukázala na to, že o úmrtí tejto účastníčky ju súd sám informoval výzvou zo dňa 19.6.2025, v ktorej dokonca vyslovene avizoval, že je tu dôvod na zastavenie konania voči tejto konkrétnej účastníčke. Na túto výzvu súdu navrhovateľka proaktívne reagovala podaním zo dňa 2.7.2025, v ktorom nielenže trvala na pokračovaní v konaní, ale priamo identifikovala a označila okruh dedičov po zomrelej účastníčke (T. E., V. V. a S. E.) a výslovne navrhla, aby ich súd pribral do konania na zachovanie procesného postavenia v zmysle § 10 ods. 1 CMP. Namietala, že procesnému postupu súdu po zistení úmrtia účastníčky v 14. rade nepredchádzala výzva súdu prvej inštancie na opravu alebo doplnenie okruhu účastníkov. Súd prvej inštancie sa však s týmto podaním a jej argumentáciou nijako nevysporiadal a vec posúdil striktno formalizovaným spôsobom v rozpore s účelom a princípmi mimosporového konania. V konaní o potvrdení vydržania sa vo zvýšenej miere uplatňuje vyšetrovací princíp a princíp oficiality, pri ktorých ustupuje formálna pravda pravde materiálnej, pričom výsledkom má byť rozhodnutie čo najbližšie hmotnoprávnym pomerom účastníkov. Súd preto nemal v mimosporovom konaní rigorózne aplikovať dispozičný princíp, ale mal z úradnej moci postupovať v súčinnosti s účastníkmi tak, aby zistil skutočný stav veci a zabezpečil správne určenie okruhu účastníkov. Svojím postupom, keď konanie pre neúplný okruh účastníkov bez ďalšieho v celom rozsahu zastavil, konal súd prvej inštancie v priamom rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR (napríklad sp. zn. 6Cdo/196/2022 či 5Cdo/60/2024), ako aj s rozhodnutiami viacerých krajských súdov. Podľa tejto judikatúry totiž platí, že ak osoba zapísaná na liste vlastníctva v čase podania návrhu už nežije, nie je spôsobilá byť účastníkom konania, avšak v súlade s účelom zákona (ochrana práv zo zápisu) majú byť účastníkmi konania jej dedičia ako právni nástupcovia, ktorým tento zápis v katastri svedčí. Súd má preto v záujme riadneho usporiadania vlastníckych vzťahov povinnosť zistiť okruh dedičov, prípadne vyzvať navrhovateľa na doplnenie označenia, a konať s nimi. Zastavenie konania v celom rozsahu výlučne pre nedostatok právnej subjektivity jedného z účastníkov v čase podania návrhu, a to bez predchádzajúceho riadneho procesného vedenia a bez pribratia známych dedičov do konania, považuje navrhovateľka za arbitrárne. Tento postup prvoinštančného súdu napokon označila za odopretie spravodlivosti (denegatio iustitiae), ktoré podľa nej predstavuje závažný zásah do jej procesného postavenia a porušenie práva na spravodlivý proces garantovaného článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

4. Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP), potom čo zistil, že odvolanie bolo podané včas a oprávnenou osobou (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. a/ CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že navrhovateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 CSP), preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom odvolania (§ 379 CSP), bez viazanosti odvolacími dôvodmi (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné vo výroku I. v časti týkajúcej sa účastníčky v 14. rade (P. E.) potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne a vo zvyšnej časti dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v zostávajúcej časti výroku I. a v závislých výrokoch II. a III. zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP a vec mu vrátiť v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

5. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie procesného postupu súdu prvej inštancie a napadnutého uznesenia, ktorým bolo v celosti zastavené konanie o návrhu navrhovateľky o potvrdenie vydržania pre stratu procesnej subjektivity účastníčky v 14. rade pred podaním návrhu.

6. Podľa § 2 odsek 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

8. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Podľa § 61 CSP, procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

10. Podľa § 62 CSP, ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

11. Podľa § 7 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením.

12. Podľa § 7 ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka, smrťou táto spôsobilosť zanikne.

13. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

14. V zmysle § 161 ods. 1 CSP je úradnou povinnosťou súdu počas celého konania prihliadať nato, či sú splnené procesné podmienky, za ktorých môže konať a vec rozhodnúť. Jednou z podmienok konania, ktorej nedostatok patrí medzi tzv. neodstrániteľné podmienky konania, je procesná subjektivita (spôsobilosť byť účastníkom konania).

15. Procesnú subjektivitu má ten subjekt práva, ktorý vo sfére hmotného disponuje spôsobilosťou na práva a povinnosti. V procesnom zmysle predstavuje procesná subjektivita tzv. procesnú podmienku. Procesnou podmienkou sa rozumie určitá danosť, ktorá musí existovať, aby súd vo veci mohol konať a rozhodnúť. Procesná subjektivita predstavuje procesnú podmienku strán sporu, ktorej neexistencia predstavuje závažnú vadu konania. V prípade, ak strana nedisponovala procesnou subjektivitou od začiatku sporu, ide o neodstrániteľnú vadu konania s obligatórnym následkom zastavenia konania. Ak stranu sporu tvorí fyzická osoba, strata jej procesnej subjektivity je zároveň stratou spôsobilosti na práva a povinnosti (právnej subjektivity). Pokiaľ strata procesnej subjektivity nastala pred začatím konania, vedie táto skutočnosť vždy k zastaveniu konania.

16. Procesné podmienky konania možno považovať za predpoklady (existujúce tak na strane súdu, ako i na strane strán sporu, resp. účastníkov konania), ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ civilného konania. Existencia a splnenie procesných podmienok je predpokladom poskytnutia súdnej ochrany ohrozeným alebo poškodeným subjektívnym právam (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho

súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Co 2/2010 zo dňa 30.8.2010, resp. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J. Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár, Praha : C.H.Beck, 2016, 606, 1269 s.). Vzhľadom na to, že účastníčka v 14. rade (P. E.) stratila smrťou svoju procesnú subjektivitu dňa XX.XX.XXXX, t. j. pred podaním návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania (17.10.2024), dospel odvolací súd k názoru, že súd prvej inštancie postupoval správne len v prípade zastavenia konania vo vzťahu k účastníčke v 14. rade s poukazom na stratu procesnej subjektivity podľa § 62 CSP pred začatím konania (s poukazom na § 2 ods. 1 CMP), a preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v tejto časti výroku I. ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

17. Podľa čl. 2 ods. 1 a 2 základných princípov CSP, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

18. Podľa čl. 6 základných princípov CMP, súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci. Súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhlí.

19. Podľa § 389 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak neboli splnené procesné podmienky; nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

20. Odvolací súd tiež poukazuje na to, že Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako jedna z najvyšších súdnych autorít, v uznesení sp. zn. 5Cdo/60/2024 zo dňa 20.2.2025 v dovolacom konaní vecne totožným s preskúmanou vecou - o potvrdení vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, poukázal na ustanovenie § 6 CMP a odbornú literatúru, v súlade s ktorou konštatoval, že "V mimosporových konaniach vyšetrovací princíp spolu s princípom oficiality a materiálnej pravdy zdôrazňujú materiálne vedenie konania, ktorého výsledkom má byť rozhodnutie čo najbližšie hmotnoprávnym pomerom účastníkov konania. V zmysle uvedeného princípu súd preberá procesnú aktivitu a je povinný vykonať aj dôkazy, ktoré účastníci nenavrhlí, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci (Smyčková, R., Števček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. I. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2017, 21 s.). Mimosporové konanie nie je zamerané primárne na riešenie právneho konfliktu medzi dvoma proti sebe stojacimi stranami, ale smeruje k poskytnutiu ochrany vzťahov, resp. právom chránených záujmov pro futuro, preto aj okruh subjektov konania je nastavený inak ako v sporovom konaní. Pre zachovanie procesného postavenia v konaní zákon ukladá súdu povinnosť pribrať do konania v ktorejkoľvek fáze toho, kto má mať procesné postavenie účastníka a s kým súd nekoná (§ 10 ods. 1 CMP). Okruh účastníkov konania o potvrdení vydržania je definovaný v ust. § 359c ods. 2 CMP v spojení s ust. § 7 ods. 1 CMP. Preto platí, že účastníkom konania je len ten, koho zákon za účastníka označuje. Konkrétne pre toto konanie sú účastníkmi konania: a/ navrhovateľ, b/ ten, kto má v čase začatia konania o potvrdení vydržania zapísané na liste vlastníctva vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo vecné právo k nehnuteľnosti, ktorej sa konanie o potvrdení vydržania týka, c/ správca lesného pozemku a d/ Slovenský pozemkový fond. V prípade, že vlastníak alebo podielový spoluvlastník, ktorého vlastnícke právo k dotknutej nehnuteľnosti je zapísané na liste vlastníctva, už nežije, nie je ho možné označiť ako účastníka konania. Takáto osoba nemá v zmysle ust. § 7 ods. 2 OZ právnu subjektivitu, a teda ani procesnú subjektivitu v zmysle § 61 CSP. Ak by navrhovateľ takúto osobu napriek tomu vo svojom návrhu na začatie konania označil ako účastníka konania, musel by súd konanie zastaviť podľa § 62 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP, pretože ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Bez pochybnosti zostáva, že navrhovateľ musí v konaní označiť ako účastníkov konania dedičov zomrelej osoby, ktorej právo je zapísané na liste vlastníctva. Ak identitu dedičov nepozná, tak by mal účastníka označiť ako „Neznámy (resp. nezistený) dedič po poručiťelovi (identifikačné údaje vyplývajúce z listu vlastníctva) ..., zast. Slovenským pozemkovým fondom ...“. S ohľadom na charakter konania o potvrdení vydržania ako mimosporového konania, v ktorom sa uplatňuje vyšetrovací princíp a princíp materiálnej pravdy, možno v záujme riadneho, rýchleho a hospodárneho usporiadania vlastníckych vzťahov považovať za spravodlivé, aby aj v prípadoch, v ktorých nevystupuje SPF ako zástupca neznámych vlastníkov (napr. ak ide o vlastnícke právo k bytom a nebytových priestorom), súd

po zistení, že ten, kto má v čase začatia konania o potvrdení vydržania zapísané na liste vlastníctva vlastnícke právo k nehnuteľnosti alebo vecné právo k nehnuteľnosti, už nežije, ilustráciou v príslušných registroch, ku ktorým má v rámci svojej činnosti prístup, zistil okruh dedičov a konal s nimi (Smyčková, R., Števec, M., Lowy, A., Tomašovič, M., a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. II. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2024, 1070 s.). Na základe vyššie uvedeného procesného stavu a vezmúc v úvahu aj závery doterajšej judikatúry najvyššieho súdu k inštitútu nezisteného vlastníka (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 8Cdo/136/2020 zo dňa 22.7.2020, 6Cdo/196/2022 zo dňa 16.4.2024, 8Cdo/31/2018 zo dňa 15.4.2019), aplikujúc princíp oficiality zakotvený v CMP, dospel dovolací súd k záveru, že „pokiaľ má súd pri skúmaní procesných podmienok konania pochybnosti o ich splnení, skôr ako dospeje k záveru, že je potrebné konanie pre tento nedostatok zastaviť, vyzve navrhovateľa na opravu označenia účastníka.“

21. Odvolateľka vo svojom odvolaní vyčítala súdu prvej inštancie nesprávny procesný postup, keď súd prvej inštancie zastavil celé konanie len pre stratu procesnej subjektivity účastníčky v 14. rade pred podaním návrhu. Z obsahu spisu, ako aj samotného odvolania vyplýva, že súd prvej inštancie na základe výzvy zo dňa 19.06.2025 (pred vydaním napadnutého uznesenia) vyzval navrhovateľku, aby v lehote 10 dní oznámila, či trvá na podanom návrhu na začatie konanie o potvrdení vydržania, vzhľadom na jeho zistenie, že účastníčka v 14. rade (P. E.) zomrela pred podaním návrhu (dňa XX.XX.XXXX), t. j. stratila spôsobilosť byť účastníkom konania, čo je dôvodom na zastavenie konania voči tejto účastníčke. Vo výzve súd prvej inštancie akcentoval na to, že zastavením konania voči účastníčke v 14. rade príde k narušeniu okruhu účastníkov, ktorí musia byť v návrhu uvedení podľa § 359c ods. 2 písm. b/ CMP. Navrhovateľka na výzvu súdu prvej inštancie reagovala (podaním zo dňa 2.7.2025) pričom oznámila, že dedičské konanie sa po menovanej poručiteľke viedlo na Okresnom súde Trnava, pod sp. zn. 11D/148/2019, označujúc pritom aj dedičov po tejto účastníčke (T. E., V. V., S. E.). Následne však súd prvej inštancie napadnutým uznesením zastavil celé konanie. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým spôsobom, že zistil úmrtie označenej účastníčky v 14. rade, preto konanie zastavil, keďže v čase podania návrhu nemala procesnú subjektivitu. Podľa jeho názoru je potrebné najprv prejednať dedičstvo po zomrelej.

22. S poukazom na aktuálnu judikatúru najvyšších súdnych autorít, bolo najskôr povinnosťou súdu prvej inštancie, po zistení straty procesnej subjektivity účastníčky v 14. rade (P. E.), vyzvať navrhovateľku uznesením, t. j. postupom podľa § 129 CSP na doplnenie okruhu účastníkov konania (zohľadňujúc § 10 CMP), pretože v danej veci ide o mimosporové konanie, v ktorom sa uplatňuje vyšetrovací princíp a zisťovanie skutočného stavu veci. Pokiaľ tak neurobil, postupoval procesne nesprávne a uprel navrhovateľke možnosť konať pred súdom.

23. Podľa názoru odvolacieho súdu, nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie následne viedol aj k vydaniu napadnutého uznesenia. Na takéto rozhodnutie neboli splnené procesné podmienky, pretože nemal preukázanú stratu procesnej subjektivity všetkých označených účastníkov (predovšetkým fyzických osôb). Za stavu, keď súd prvej inštancie konanie zastavil pre neodstrániteľnú podmienku konania aj voči ostatným účastníkom konania, hoci podmienky pre tento postup neboli splnené, takýto nesprávnym procesným postupom znemožnil navrhovateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že bolo porušené právo na spravodlivý proces.

24. Zhrňujúc vyššie uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie zastavil celé konanie (teda aj voči všetkým účastníkom konania okrem účastníčky v 14. rade) pre neodstrániteľnú podmienku konania, takýto stav predstavuje príklad odmietnutia spravodlivosti „denegatio iustitiae“, ktorému odvolací súd v žiadnom prípade nemohol poskytnúť ochranu (obdobne viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Cdo/94/2024 zo dňa 9.12.2024). Navyše, z vyššie uvedenej judikatúry vyplýva, že súd prvej inštancie má aj sám uplatniť vyšetrovací princíp, čoho procesným prejavom je aplikácia § 10 CMP, t. j. pre zachovanie procesného postavenia v konaní zákon ukladá súdu povinnosť pribrať do konania v ktorejkoľvek fáze toho, kto má mať procesné postavenie účastníka a s kým súd nekoná. Súd prvej inštancie sa však odklonil v tejto časti od aktuálnej judikatúry a svojím procesným postupom odňal možnosť navrhovateľke konať pred súdom, pretože konanie mal zastaviť len proti účastníčke v 14. rade, súčasne mal reagovať na podanie navrhovateľky, ktorá sama súdu prvej inštancie oznámila právnych nástupcov alebo účastníčky v 14. rade, ktorých však mal pribrať do konania (aplikácia § 10 CMP), čo však neučinil, hoci na taký postup mal splnené procesné podmienky.

25. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v zostávajúcej časti výroku I. a v závislých výrokoch II. a III. podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP zrušil a vec v zrušenom rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Povinnosťou súdu prvej inštancie viazaného vyššie vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) bude postupovať v intenciách podľa § 10 CMP (rozhodnúť o pribratí právnych nástupcov alebo P. E.) a následne vec posúdi v zmysle ustanovení upravujúcich inštitút konania o potvrdení vydržania (§ 359e a nasl. CSP).

26. Keďže odvolací súd čiastočne zrušil uznesenie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd o trovách konania nerozhodoval. O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP).

27. Odvolaciemu súdu neuniklo ani to, že sa súd prvej inštancie dopustil chyby v písaní v záhlaví napadnutého uznesenia (čo vytýkala súdu prvej inštancie aj navrhovateľka), a to uvedením iného účastníka, než aký bol navrhovateľkou označený v samotnom návrhu. Súd prvej inštancie totiž označil v napadnutom uznesení ako účastníka v 12. rade P. O., hoci z návrhu vyplýva, že navrhovateľka označila za účastníka v 12. rade S. I.. Úlohou súdu prvej inštancie bude zohľadniť aj túto vytýkanú skutočnosť v ďalšom konaní a v novom rozhodnutí.

28. Senát odvolacieho súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, prípadne má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).